

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE

Broj: 02 – 446/2

Podgorica, 15.06.2020. godine

Na osnovu člana 140 i 141 Zakona o elektronskim medijima ("Sl. list Crne Gore", br. 46/10, 40/11, 53/11, 06/13, 55/16 i 92/17) i člana 18 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list Crne Gore", br. 56/14, 20/15, 40/16 i 37/17), postupajući po službenoj dužnosti, direktor Agencije za elektronske medije donosi

RJEŠENJE

1. Privrednom društvu „Manix“ d.o.o. iz Podgorice, emiteru specijalizovanog televizijskog programa „TV MNE Sport 2“, izriče se upozorenje, kao upravno-nadzorna mjera, jer je dana 02. maja 2020. godine:
  - a. propustio da sadržaje koji predstavljaju „streaming“ video igara „League of Legends“ propisano katagoriše, najavi, označi i rasporedi kao sadržaje koji nijesu primjereni za maloljetnike mlađe od 16 godina;
  - b. koristio skraćeni identifikacioni znak koji nije odgovarao registrovanom nazivu elektronskog medija;
  - c. propustio da na adekvatan način objavi propisane podatke u vezi sa emitovanim sadržajima koji predstavljaju „streaming“ video igara „E- Football Pro Evolution Soccer“ i „League of Legends“.
2. Upozorenje iz tačke 1 ovog Rješenja se izriče zbog:
  - a) kršenja obaveze emitera da objavi zvučno i vizuelno (pisano i grafički) upozorenje za programske sadržaje („steaming“ video igara „League of Legends“) kojima se mogao ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika i takve programe jasno označi vizuelnim simbolom tokom čitavog trajanja i emituje te programske sadržaje u vrijeme i na način za koji je najmanje vjerovatno da će ga maloljetnici u uobičajenim okolnostima čuti ili vidjeti (član 55 stav 2 Zakona o elektronskim medijima i član 22 stav 1 i stav 2 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima ("Sl. list CG", br. 35/11, 07/16 i 08/19)),
  - b) kršenja obaveze emitera da emituje pisano i zvučno upozorenje neposredno prije početka označenog sadržaja, u vidu telopa sa tekstom sljedeće sadržine: "Program koji slijedi nije primjeren za maloljetnike mlađe od 12, 16 ili 18 godina", uz istovremeno čitanje od strane spikera (član 23 stav 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima),
  - c) kršenja obaveze emitera da grafičkom oznakom 16 označi sadržaj koji nije primjeren za maloljetnike mlađe od 16 godina (24 stav 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima),
  - d) kršenje obaveze da programski sadržaj sa oznakom 16 emituje isključivo u periodu od 22:00 do 06:00 sati (član 24 stav 3 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima),
  - e) korišćenja skraćenog identifikacionog znaka koji nije odgovarao registrovanom nazivu elektronskog medija (čl. 57 st. 2 Zakona o elektronskim medijima);
  - f) kršenja obaveze objavljivanja obaveznih podataka u vezi sa emitovanim programskim sadržajem: datum produkcije, ime autora objavljenog priloga, naziv pravnog ili fizičkog lica vlasnika autorskih prava, naziv pravnog lica od koga je preuzet programski sadržaj ili njegov dio, kao i naziv pravnog ili fizičkog lica koji čuva upotrijebljeni materijal (čl. 19

Zakona o medijima ("Sl. list Republike Crne Gore", br. 051/02, 062/02, "Sl. list CG", br. 046/10, 073/10 i 040/11)).

3. Nalaže se privrednom društvu „Manix“ d.o.o. iz Podgorice da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru specijalizovanog tevizijskog programa „TV MNE Sport 2“ sa standardima definisanim u Zakonu o elektronskim medijima, Zakonu o medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje:
4. Privredno društvo „Manix“ d.o.o. iz Podgorice je dužno da, u skladu sa članom 140 stav 3 Zakona o elektronskim medijima, u okviru specijalizovanog tevizijskog programa „TV MNE Sport 2“, objavi informaciju o izrečenoj mjeri iz tačke 1 ovog Rješenja koja glasi:
„Agencija za elektronske medije izrekla je emiteru specijalizovanog tevizijskog programa „TV MNE Sport 2“ upozorenje zbog toga što je dana 02. maja 2020.g. propustio da programski sadržaj koji je predstavljao 'streaming' video igre 'League of Legends' kategoriše kao neprimjeren za maloljetnike mlađe od 16 godina, označi ga sa oznakom 16 tokom cijelog trajanja i rasporedi i emituje isključivo u periodu od 22:00 do 06:00 časova. Predmetnog dana emiter je koristio skraćeni identifikacioni znak koji nije odgovarao registrovanom nazivu elektronskog medija. Takođe, emiter je prekršio i obavezu objavljivanja obaveznih podataka o emitovanim programskim sadržajem u skladu sa Zakonom o medijima“.
5. Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana dostavljanja rješenja.
6. Ovo Rješenje će se objaviti na veb sajtu Agencije za elektronske medije www.aemcg.org.
7. Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

Obrazloženje

Na osnovu redovnog monitoringa emitovanih programskih sadržaja, nalazom Sektora za monitoring od 18.05.2020. godine (akt br. 05-446 od 18.05.2020. godine), Agencija za elektronske medije (u daljem tekstu: „Agencija“) je konstatovala da je privredno društvo „Manix“ (u daljem tekstu: „emiter“), u okviru specijalizovanog tevizijskog programa „TV MNE Sport 2“, dana 02. maja 2020. godine, emitovalo programske sadržaje koji predstavljaju streaming video igara.

Imajući u vidu standarde vezane za zaštitu maloljetnika i pravila u vezi identifikacije elektronskih medija, Agencija je pokrenula postupak za utvrđivanje da li je došlo do kršenja čl. 55 st. 2 i čl. 57 st. 2 Zakona o elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Zakon“), čl. 22, čl. 23 st. 1 i st. 2, čl. 24 st. 1 i st. 3 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima (u daljem tekstu: „Pravilnik“), čl. 19 Zakona o medijima i tač. 4.1. i 7.1 izdatog Odobrenja za emitovanje izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-27.

Saglasno nadležnostima ustanovljenim članom 138 Zakona i članom 112 Zakona o upravnom postupku, a u cilju utvrđivanja relevantnih činjenica, Agencija je emiteru dostavila nalaz Sektora za monitoring i zatražila da u roku od sedam dana od dana prijema zahtjeva, dostavi pisano izjašnjenje na date navode (akt broj 02 – 446/1 od 18.05.2020. godine). U ostavljenom roku emiter nije dostavio izjašnjenje.

Prilikom razmatranja da li je emitovanjem predmetnih sadržaja došlo do kršenja propisanih standarda vezanih za zaštitu maloljetnika, standarda o komercijalnim AVM komunikacijama, obaveze emitera u pogledu strukture programa, kao i obaveze u vezi sa objavljivanjem podataka o emitovanim programskim sadržajima u skladu sa Zakonom o medijima, Agencija je posebno imala u vidu sljedeće:

- članom 55 st. 2 Zakona i članom 22 stav 1 i stav 2 Pravilnika o programskim standardima propisano je da je emiter dužan da objavi zvučno i vizuelno upozorenje za programske sadržaje kojima se može ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika i takve programe jasno označi vizuelnim simbolom tokom čitavog trajanja i emituje te programske sadržaje u vrijeme i na način za koji je najmanje vjerovatno da će ga maloljetnici u uobičajenim okolnostima čuti ili vidjeti. Stavom 3 ovog člana Zakona zabranjeno je emitovanje takvih programskih sadržaja izvan graničnog perioda koji utvrđuje Savjet.
- članom 23 st. 1 Pravilnika o programskim standardima propisano je da se pisano i zvučno upozorenje emituje neposredno prije početka označenog sadržaja, u vidu telopa sa tekstom sljedeće sadržine: "Program koji sledi nije primjeren za maloljetnike mlađe od 12, 16 ili 18

godina", uz istovremeno čitanje od strane spikera, dok je stavom 2 ovog člana Pravilnika propisano da grafička oznaka predstavlja krug sa crvenom brojkom, koja mora biti jasno vidljiva i koja se emituje u gornjem uglu ekrana, nasuprot uobičajenom mjestu identifikacionog znaka medija, tokom cijelog trajanja označenog programskog sadržaja.

- članom 23a Pravilnika o programskim standardima propisano je da prilikom kategorizacije programskih sadržaja, treba uzeti u obzir da li se u njima prikazuju: nasilje i njegove posljedice, kao i u kom kontekstu se prikazuju navedeni sadržaji i posebno: broj, dužina, učestalost, intezitet (u kojoj mjeri postoji zvučna, vizuelna ili verbalna naglašenost) i detaljnost prikazivanja sadržaja koji može ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika.
- članom 24 stav 1 alineja a) i e) Pravilnika o programskim standardima propisana je obaveza emitera da grafičkom oznakom 16, označi sadržaj koji nije namijenjen maloljetnicima ispod 16 godina i ima sljedeća obilježja:
  - a) teško nasilje i njegove posljedice mogu biti detaljno prikazani, ali programski sadržaj ne smije biti naročito usmjeren na scene u kojima se oni detaljno prikazuju;
  - e) zastrašujuće scene mogu biti učestalo i intezivno prikazane, ali samo ako takve scene nisu posljedica sadističkog ili seksualnog ponašanja;
- članom 24 stav 3 Pravilnika o programskim standardima predviđeno je da se programski sadržaji sa oznakom 16 mogu emitovati isključivo u periodu od 22,00 do 06,00 časova.
- članom 57 stav 1 Zakona je predviđeno da naziv, oznaka, odnosno skraćeni identifikacioni znak elektronskog medija mora biti kontinuirano označen za sve vrijeme emitovanja televizijskog programa, a za vrijeme emitovanja radijskog programa mora biti naveden najmanje jednom u toku svakog sata trajanja programa, dok je stavom 2 ovog člana Zakona zabranjeno korišćenje naziva, oznake ili skraćenog identifikacionog znaka koji ne odgovara registrovanom nazivu elektronskog medija.
- tač. 4.1. Odobrenja za emitovanje br. O-TV-K-27 propisano je da je identifikacioni znak televizijskog programa: „TV MNE SPORT 2“.
- članom 19 Zakona o medijima propisano je da je medij dužan da na odgovarajućem mjestu svakog pojedinačnog nosioca programskog sadržaja objavi sljedeće podatke:
  1. datum produkcije (mjesec i godinu), kada se radi o programskim sadržajima elektronskih medija;
  2. ime autora objavljenog priloga, osim ako autor drukčije odredi;
  3. naziv pravnog ili fizičkog lica vlasnika autorskih prava;
  4. naziv pravnog ili fizičkog lica koje čuva upotrijebljeni predmet kulturne baštine ili arhivski materijal, odnosno odgovarajuću reprodukciju;
  5. naziv medija od koga je preuzet programski sadržaj ili njegov dio, osim ako je međusobnim ugovorom drukčije određeno.

Na osnovu uvida u snimke emitovanih programskih sadržaja, Agencija konstatuje sljedeće:

1. Emiter je dana 02. maja 2020. godine emitovao sadržaj koji predstavlja steaming video igara (simulacije fudbalskih i košarkaških utakmica) u ukupnom trajanju od 14 sati 45 minuta 56 sekundi.

Imajući u vidu prikazano, u gore navedeno vrijeme uzet je u obzir steaming video igara (simulacije fudbalskih i košarkaških utakmica), označen kao: „Prva crnogorska liga - PES2020“ odnosno premijerna (live) i reprizna emitovanja online fudbalskih utakmica, zatim utakmice španske i italijanske lige (Seria A), reprezentativne utakmice (Crna Gora-Ukrajna), kao i programski sadržaj pod nazivom „The King of PES“, odnosno top lista najatraktivnijih golova. Pored fudbalskih u obzir je uzet i sadržaj označen kao „Prva crnogorska liga NBA 2K20“, koja predstavlja košarkašku simulaciju video igara baziranoj na Nacionalnoj košarkaškoj asocijaciji (NBA).

„E Football Pro Evolution Soccer - PES 2020“ predstavlja video igru, simulaciju fudbalskih utakmica, koju je razvio „PES Productions“, a objavio „Konami“ za Windows, PlayStation4, XboxOne, Android i IOS.

Predmetni sadržaj čine realistično prikazane simulacije fudbalskih i košarkaških utakmica, akcija na terenu, navijanja (ovacije) publike, uz komentare novinara i stručnih konsultanata. Na ekranu se prvo emituju osnovni podaci o online igračima (ime, prezime, datum rođenja, grad, nickname, naziv kluba i naziv PES kluba), zatim predstavljanje i raspored igrača na terenu, a potom i početak igre. Tokom prirodnih prekida fudbalskih mečeva, na punom ekranu emitovan je krug unutar koga je ispisano malo slovo „e“ a ispod kruga „Football“.

Uvidom u emitovani programski sadržaj nije moguće utvrditi informacije, saglasno članu 19. Zakona o medijima, kojim su propisani obavezni podaci za objavljivanje u vezi sa programskim sadržajem: datum produkcije, ime autora objavljenog priloga, naziv pravnog ili fizičkog lica vlasnika autorskih prava, naziv pravnog lica od koga je preuzet programski sadržaj ili njegov dio, kao i naziv pravnog ili fizičkog lica koji čuva upotrijebljeni materijal.

Tokom emitovanog programskog sadržaja, u gornjem desnom uglu, na mjestu identifikacionog znaka emitera smjenjivale su se oznake kanala „MNE Sport 1“, „MNE Sport 2“ i „MNE Sport 3“.

2. Emiter je dana 02. maja 2020. godine, u terminu od 13:56:56 do 18:45:44 sati (4 sata 48 minuta 48 sekundi) emitovao sadržaj koji predstavlja steaming video igara „League of Legends“¹.

Predmetni sadržaj čine realistično prikazane scene, simulacije borbi, u kojima se učestalo, intenzivno i detaljno prikazuje nasilje prema grafički prikazanim ljudskim likovima, vatreno oružje, eksplozije, ubijanja i si. Krajnji cilj video igre je uništenje, najčešće ubijanje, protivnika.

Na početku emitovanog programskog sadržaja, na punom ekranu emitovana je grafička insertacija: „PRVO KOLO – Prvi meč počinje u 14:00 h – 'League of Legends', raspored parova i MNE e SPORT TV“.

Navedeni programski sadržaj je emitovan uživo (live), uz obezbijeđen novinarski komentar.

Uvidom u emitovani programski sadržaj nije moguće utvrditi informacije, saglasno članu 19. Zakona o medijima, kojim su propisani obavezni podaci za objavljivanje u vezi sa programskim sadržajem: datum produkcije, ime autora objavljenog priloga, naziv pravnog ili fizičkog lica vlasnika autorskih prava, naziv pravnog lica od koga je preuzet programski sadržaj ili njegov dio, kao i naziv pravnog ili fizičkog lica koji čuva upotrijebljeni materijal.

3. Predmetnog dana, tokom emitovanja programskog sadržaja koji je predstavljao steaming video igre „League of Legends“ emiter nije emitovao pisano i zvučno upozorenje o dobroj prilagođenosti sadržaja, imajući da vidu da se radilo o sadržajima koji su sadržali učestalo, intenzivno i detaljno prikazivanje nasilja i koji su trebali biti označeni sa oznakom 16.

Na taj način, emiter je prekršio odredbe člana 55 stav 2 Zakona i člana 22 stav 1 Pravilnika o programskim standardima, s obzirom da je bio dužan da prilikom emitovanja predmetnih sadržaja objavi zvučno i vizuelno (pisano i grafički) upozorenje da se radi o programskim sadržajima kojima se može ugroziti fizički, zdravstveni, moralni, mentalni, intelektualni, emotivni i socijalni razvoj maloljetnika i da takve programe jasno označi vizuelnim simbolom tokom čitavog trajanja i emituje u vrijeme i na način za koji je najmanje vjerovatno da će ga maloljetnici u uobičajenim okolnostima čuti ili vidjeti.

4. Emiter je emitovanjem gorenavedenog sadržaja prekršio i član 23 stav 1 i 2 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima jer nije emitovao pisano i zvučno upozorenje neposredno prije početka sadržaja, u vidu telopa sa tekstom sljedeće sadržine: *“Program koji slijedi nije primjeren za maloljetnike mlađe od 12, 16 ili 18 godina”*, uz istovremeno čitanje od strane spikera.
5. Imajući u vidu da je emitovani programski sadržaji obilovao realističnim scenama nasilja sa njegovim posljedicama, koje su učestalo, intenzivno i detaljno prikazane i s obzirom da je emiter propustio da

¹ „League of legends“- višekorisnička online borbena arena koju je razvila i izdala kompanija „Riot Games“ za Windows i Mek OS.

iste adekvatno kategoriše kao neprimjerene za maloljetnike mlađe od 16 godina, prekršio je član 24 stav 1 Pravilnika o programskim standardima u elektronskim medijima. S obzirom da je ove sadržaje emitovao u terminu od 13:56:56 do 18:45:44 časova, odnosno izvan graničnog perioda od 22:00 do 06:00 časova, prekršio je i stav 3 člana 24 ovog Pravilnika.

6. Odobrenjem za emitovanje br. O-TV-K-27 od 26.02.2019.g., u poglavlju 4 propisano je da je identifikacioni znak emitera „TV MNE Sport 2“, kao i obaveza da ga se pridržava u skladu sa Zakonom. S obzirom da su se u toku emitovanja predmetnih sadržaja smjenjivale identifikacione oznake drugih televizijskih programa („TV MNE Sport 1“, „TV MNE Sport 3“), može se zaključiti da je emiter prekršio i odredbu čl. 57 st. 2 Zakona, kojom je zabranjeno korišćenje naziva, oznake ili skraćenog identifikacionog znaka koji ne odgovara registrovanom nazivu elektronskog medija.
7. Emiter je bio dužan da u skladu sa Zakonom o medijima objavi i sljedeće podatke u vezi sa emitovanim programskim sadržajem: datum produkcije, ime autora objavljenog priloga, naziv pravnog ili fizičkog lica vlasnika autorskih prava i naziv pravnog lica od koga je preuzet programski sadržaj ili njegov dio. S obzirom da je emiter propustio da objavi ove podatke prilikom emitovanja predmetnih programskih sadržaja, može se zaključiti da je prekršio čl. 19 Zakona o medijima.

S obzirom na navedeno, može se zaključiti da je emiter emitovanjem predmetnih programskih sadržaja prekršio programske standarde vezane za kategorisanje, označavanje i raspoređivanje sadržaja koji mogu štetiti razvoju maloljetnika, kao i zabranu korišćenja identifikacionog znaka koji ne odgovara registrovanom nazivu elektronskog medija. Takođe, emiter je prekršio i obavezu objavljivanja obaveznih podataka u vezi sa emitovanim programskim sadržajima propisanu članom 19 Zakona o medijima.

Na osnovu navedenog, a uvažavajući činjenicu da je saglasno tački 7.1 izdatog Odobrenja za emitovanje O-TV-K-27 od 26.02.2019.g. emiter odgovoran za sve objavljene sadržaje, može se utvrditi da je emitovanjem predmetnih programskih sadržaja emiter prekršio čl. 55 st. 2 i čl. 57 st. 2 Zakona, čl. 22 st. 1 i st. 2, čl. 23 st. 1 i čl. 24 st. 1 i st. 3 Pravilnika o programskim standardima i čl. 19 Zakona o medijima, kao i tač. 4.1. Odobrenja za emitovanje.

Nakon sprovedenog postupka i uz uvažavanje svih relevantnih činjenica, direktor Agencije je, saglasno čl. 140 i 141 Zakona, donio odluku kojom se emiteru izriče upravno-nadzorna mjera upozorenja i nalaže da usaglasi emitovanje programskih sadržaja u okviru programa „TV MNE Sport 2“ sa standardima definisanim u Zakonu, Zakonu o medijima, podzakonskim aktima Agencije i izdatom Odobrenju za emitovanje. Emiteru je naloženo i da u skladu sa čl. 140 stav 3 Zakona izrečenu mjeru upozorenja objavi u svom programu.

Ovo Rješenje će biti objavljeno na veb sajtu Agencije www.aemcq.org.

Ovo Rješenje stupa na snagu danom donošenja.

UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Protiv ovog Rješenja može se podnijeti žalba Savjetu Agencije za elektronske medije u roku od 15 dana od dana njegovog dostavljanja.

DIREKTOR
Goran Vuković

Dostavljeno:

- „Manix“ d.o.o., direktor
- Savjet Agencije za elektronske medije
- Sektor za pravne i ekonomske poslove
- Arhiva